

PMU

NUMMER 1 FEBRUARI 2019

EN TIDNING FRÅN PMU

KVINNORNA
FÖR ETIOPIEN
FRAMÅT

IS PLUNDRADE
OCH TOG
IMADS HEM

FREDSPRISTAGAREN
DENIS MUKWEGE
– SÅ FIRADES HAN

Dag flyddes folkmorden

25 år efter massakern i Rwanda

18

14

20

10

13

10 I Etiopien är det vanligt att kvinnorna har ansvar för jordbruket och familjens försörjning. De bär ett tungt lass. Men nu är förändring på gång i landet till kvinnornas fördel. PMU har träffat kvinnor i Mandura och Moyale.

13 PMU:s partner i Tanzania har lyckats vända trenden kring spridandet av hiv bland ungdomar i ett av de mest drabbade områdena i landet.

14 I april är det 25 år sedan det hundra dagar långa folkmordet i Rwanda började. Dag Bohlin, PMU:s säkerhetsansvarige bodde då i Kigali med sin familj och bevittnade folkmorden.

18 Just nu är PMU:s kampanj "Efter IS" igång. Johanna Litsgård Lebourne har besökt norra Irak och träffat dem som levt under IS förtryck. Möt Imad och hans familj som beskriver det som den mörkaste natten i familjens liv när IS kom till byn.

20 Denis Mukwege, vid Panzi-sjukhuset i DR Kongo mottog i december Nobels fredspris 2018. Hösten blev intensiv med planerandet av flera aktiviteter inför ett besök av Mukwege. Bland annat samlades 2800 personer på Waterfront i Stockholm till en hyllningskväll där Mukwege deltog tillsammans med flera kända artister.

Kvinnor som bär

Det var min första resa till Etiopien. Jag var på väg till Bahr Dar och satt bekvämt i en jeep och tittade ut på det vackra landskapet. På väg uppför

ett berg såg jag plötsligt fyra kvinnor med böjda ryggar. På ryggarna bar de tunga korgar med ved. Med sig hade de också små barn. Det såg tungt ut och var säkert något kvinnorna gjorde dagligen. Detta scenario har etsat sig fast i mitt minne, men är något jag har sett flera gånger sedan dess. Att utföra tunga hushållssysslor och ta ansvar för familjens försörjning är vardag för många kvinnor i världen, speciellt i länder som Etiopien, där halva befolkningen lever under fattigdomsgränsen.

Media rapporterar nu om att förändring är på gång i Etiopien. Att kvinnors röster hörs. Att kvinnor tillsätts som ministrar och att en kvinna för första gången blivit landets president. Mina kollegor har rest till landsbygden och suttit ner och lyssnat till de etiopiska kvinnorna.

Några flygtimmar bort från Etiopien, i Rwanda, påminns vi i år om en annan verklighet. I april är det 25 år sedan folkmorden skördade 800 000 rwandiers liv. PMU:s säkerhetsansvarige Dag Bohlin bodde i landet mitt under massakern. Läs ett gripande reportage om familjen Bohlins flykt från ett land där man över en natt inte ens kunde lita på sin närmsta granne.

Ett annat land som präglats av svårigheter är Irak. Ni får i detta nummer följa med i spåren av IS och läsa om hur PMU finns på plats och stödjer återuppbyggandet av landet.

Detta och mycket mer.

Matilda Hector, redaktör
redaktion@pmu.se

FOTO: EMMY HEDSTRÖM

På förskolan i en by i Filippinerna lär sig Ryan rita och skriva

Ryan går på en förskola för 3-4-åringar i mangyanbyn Tanbangan på Filippinerna. Förskolan är en del av partnern PMU:s språkprogram. Här får barnen undervisning på sitt modersmål. På pappret har Ryan ritat stjärnor och skrivit sitt namn. PMU-praktikanten Emmy Hedström som tagit bilden jobbar på förskolan.

KVINNORNA -FAMILJENS RÄDDNING

Halva Etiopiens befolkning lever under fattigdomsgränsen. Många livnär sig på jordbruk som ofta drivs av kvinnorna i familjen. Sedan landet fick ny ledning för ett år sedan har kvinnornas situation uppmärksammats och fler kvinnor har tilldelats viktiga maktpositioner. Detta har gett hopp om att förändring är på gång. Men för de kvinnor som lever på landsbygden, är de små projekten, som drivs av PMU:s partner, fortfarande livsnödvändiga. Det är de som förändrar deras liv. PMU har besökt några av kvinnorna och lyssnat till deras berättelser.

UTAN KVINNORNA STANNAR ETIOPIEN

PLÖTSLIGT DYKER HON UPP, i rask takt bär hon oket med ved hängandes på varsin sida av axlarna under den starka solen. Shashe Guke bor i en by i Mandura i västra Etiopien och tillhör folkgruppen Gumuz. Precis som många andra kvinnor inom den här folkgruppen bär hon hela ansvaret för sin familjs försörjning och överlevnad.

Etiopien är Afrikas näst folktätaste land med 105 miljoner invånare. Över 80 procent av befolkningen bor på landsbygden och försörjer sig på småskaligt jordbruk. Det innebär en stor sårbarhet kopplat till de pågående klimatförändringarna. I områden där människorna lever i fattigdom är det ofta kvinnorna som är mest utsatta eftersom de försörjer familjen och ser till så att det finns mat att äta.

– Alla aktiviteter utförs av kvinnor. Vi går till fältet och jobbar hela dagarna, vi samlar ved som vi bär hem, tar hand om hemmet och hämtar vatten. Männen gör ingenting av det, säger Gwanguja Durtsa, som bor i samma område som Shashe Guke.

På gården utanför Shashes hydda är det tomt på vuxna. Kvinnorna är ute på fälten och männen syns inte till. De är ute och sköter om boskapen. De enda som är hemma är de barn som inte går i skolan och får ta hand om varandra.

– Enligt traditionen har inga av oss kvinnor i folkgruppen gått i skolan eftersom flickor inte får gå i skolan. Därför har all arbetsbörda hamnat på oss, berättar Bult Zeta som också bor i Mandura.

MAN HOPPAS NU PÅ FÖRÄNDRING i landet. Den 2 april 2018 svors Afrikas yngsta ledare, 42-åriga Abiy Ahmed in som Etiopiens premiärminister. Sedan dess har han blivit uppmärksammas världen över för att han tagit stora kliv i demokratisk riktning och för att han tillsatt kvinnliga ledare på höga poster. Förutom att han utsett en kvinna till landets nya president, så har han även sett till att hälften av alla ministrar i regeringen är kvinnor. Detta är något som väckt hopp bland kvinnorättsgrupper i landet.

– Bästa sättet att stärka kvinnor är genom utbildning.

Att skapa grupper, utbilda och upplysa. När de lärt sig om ekonomiska och sociala sammanhang har de sedan möjlighet att påverka samhället, säger Berhan Tesfaye som är programkoordinator på EMWACDC, en av PMU:s samarbetspartners i Etiopien.

EN AV EMWACDC:S INSATSER som PMU stöttar är självhjälpgrupper, där kvinnor bland annat får lära sig gemensamt sparande för att kunna göra investeringar som underlättar det hårda arbetet. De sparar ihop till kvarnar för att slippa mala mjöl för hand och oxar för att kunna bruka jorden.

– Vi hjälper varandra i den här gruppen, det ger hopp. Om vi har det riktigt knapert kan vi låna från gruppens kassa. Min förhoppning är att vi ska kunna spara mer för framtiden, säger Boge Debasu, som är med i en av självhjälpgrupperna.

Genom ett roterande ledarskap inom gruppen, där alla får turas om att hålla i samlingarna, får kvinnorna många gånger för första gången även lära sig att de har rätt att prata inför folk.

– Människorna i det här området är oerhört fattiga. När vi har haft projekten igång ett tag i de olika byarna ser vi stora skillnader på hur skadliga gamla traditioner har ändrats, kvinnors roll har stärkts och män har börjat ta större ansvar hemma genom att dela arbetsbördan mer, säger Sintayhu Kulene som är projektkoordinator för de PMU-stödda projekten i Mandura-regionen.

Hos Shashe Guke är det nu eftermiddag och hon har hämtat vatten, malt mjöl för hand och bakat bröd, men arbetsdagen är fortfarande inte slut. Hon rusar vidare för att samla blad till middagen innan det blir mörkt.

TEXT OCH FOTO: ANNELIE EDSMYR

”Vi går till fältet och jobbar hela dagarna, vi samlar ved, tar hand om hemmet och hämtar vatten. Männen gör ingenting av det.”

Gwanguja Durtsa

Kvinnor i Etiopien

- Sedan Abiy Ahmed tillträdde som premiärminister är hälften av ministrarna i regeringen kvinnor.
- 37,3 procent av platserna i parlamentet erhålls av kvinnor.
- De senaste åren har antalet kvinnor som utbildar sig och driver företag ökat.
- Grundlagen ger kvinnor samma rättigheter som män, men i praktiken är kvinnans ställning i

samhället svag. Trots att det är förbjudet enligt lag, så är sexuellt våld, våld i hemmet och diskriminering av kvinnor ett utbrett problem. Människohandel som tvångsarbete, prostitution och handel med kvinnor till grannländerna och Mellanöstern, är omfattande.

KÄLLOR: SVERIGES REGERING, UNDP, BBC

Yambush Megajig, Mandura

”Innan självhjälpgruppen startade så gick vi utan kläder. Vi hade inga kläder att ha på oss, men nu har vi det. Vi arbetade också alltid själva och hjälptes inte åt. Men nu har vi en gemenskap och gör saker tillsammans.”

Sole Chatt, Mandura

”Tidigare åt jag inte ägg. Jag hade hört att det inte var bra för mig. Men genom självhjälpgruppen har jag lärt mig att ägg är en bra näringskälla. Nu har jag börjat äta äggen från mitt höns-
seri. Genom gruppen har jag också lärt mig om sparande. När kycklingarna är tillräckligt stora kommer jag sälja äggen och investera pengarna i mitt hem.

Jag hoppas att de kvinnor som nu valts in i Etiopiens regering jobbar på en lösning för hur de ska minska arbetsbördan för oss kvinnor på landsbygden.”

Loko Turo, Moyale

”Jag kunde inte tvätta mig på ett dygn efter att jag hade fött mitt barn. Det var torrperiod och vi var tvungna att gå i sex timmar för att hämta vatten. Sedan vi fått en brunn här i byn så tar det bara 20 minuter att hämta vatten. Nu kan vi sköta vår hygien och männen behöver inte lägga all sin tid på att leta vatten till boskapen.”

20 000 personer har fått kortare väg för att hämta rent vatten

PMU har en bredd av projekt som riktar sig till kvinnor i Etiopien. I Moyale där etniska konflikter avlöst varandra det senaste året, har promenadvägen till att hämta vatten varit lång och farlig. Ansvar att hämta

vatten har många gånger legat på kvinnorna och barnen, som tidigare kunde gå sex till åtta timmar per dag för att komma till närmsta brunn. Genom en PMU-stödd insats där man byggt dammar och borrar

brunnar i byarna runt Moyale, har hittills 20 000 personer fått kortare väg för att hämta rent vatten och många har fått en tryggare promenadväg.

Fakta om Etiopien

- Plats 173 på FN:s Human Development Index. Sverige ligger på sjunde plats.
- 51,1 procent av den arbetande befolkningen över 15 år, lever på mindre än 3,10 USD per dag.
- Sveriges relationer med Etiopien går tillbaka till 1800-talet, då de första svenska missionärerna kom hit.
- Etiopien blev 1954 Sveriges första biståndsland.
- PMU:s bistånd till Etiopien går till miljö- och försörjningsprojekt, människor som lever med hiv, samt humanitära insatser.

80 procent av befolkningen bor på landsbygden och försörjer sig på småskaligt jordbruk. Detta gör dem sårbara för de pågående klimatförändringarna.

KÄLLOR: UI, REGERINGEN, UNDP, BBC, RELIEFWEB

Insamling! Fokus på Etiopien under våren

Under våren kommer vi att uppmärksamma kvinnors situation i Etiopien lite extra. PMU stöttar projekt i områden där kvinnor är särskilt utsatta till följd av fattigdom och där de ofta bär hela ansvaret för familjens överlevnad. Vi stödjer också borrandet av brunnar och bygandet av dammar i områden där man

annars får ägna hela dagarna åt att hämta vatten.

Håll utkik efter mer info på våra sociala medier.

Var med och stötta arbetet. Märk gåvan ”Etiopien”. Swish: 9000506. PG: 900050-6.

Jämställdhet – en prioriterad fråga vid projektplanering

Lennart Josefsson är missionsansvarig i Filadelfia Östersund. Församlingen stödjer ett försörjningsprojekt för kvinnor, men ger också stöd till skolgång och stöd till ett projekt för kvinnors rättigheter.

FOTO: PRIVAT

Varför har er församling valt att engagera sig i arbetet i Etiopien?

– Vi har varit engagerade på olika sätt i Etiopien sedan 1988. Det startade med att några enskilda personer engagerade sig och församlingen bestämde sig för att stödja ett par missionärer.

Hur jobbar ni för att kvinnorna i landet ska få det bättre?

– Vi upplever att i de projekt där vi deltar så har kvinnorna ofta en avgörande betydelse för hur och om arbetet ska lyckas. Vi ser stort engagemang bland kvinnor i själva projekten och märker också att fler kvinnor idag är i ledande ställning.

Vilken förändring har ni sett sedan ni började stödja arbetet?

– Jämställdhetsfrågan och socialt ansvar finns nu alltid med när olika projekt planeras och utvärderas. Medvetenheten har ökat.

Vilken framtid önskar ni för dem ni stödjer?

– Att jämställdhetsfrågan uppmärksammas och följs upp på ett ännu bättre sätt. Att det stora engagemanget som finns bland kvinnorna i projekten på ett ännu bättre sätt kan ses av dem som leder arbetet. Att vi är tydliga i våra värderingar och krav gentemot våra samarbetspartner, samtidigt som vi förstår hur det fungerar i den lokala kontexten.

TEXT: MATILDA HECTOR

FOTO: LINUS JONSSON

Etiopien är präglad av etniska konflikter. Genom sitt stora nätverk har kyrkan en unik roll i att jobba med fred och försoning.

PMU får miljonstöd till fredsprojekt

PMU har beviljats nio miljoner kronor från Sida genom den svenska ambassaden i Etiopien. Pengarna ska gå till ett fyraårigt fredsprojekt som PMU bedriver i samarbete med den etiopiska evangeliska alliansen, ECFE. Organisation

har en viktig roll i landet där de jobbar med sociala frågor som anti-korruption och god samhällsstyrning. Nu stärks deras arbete i områden där det förekommer konflikter och oroligheter.

– Målet med medlen är att möjliggöra så att kyrkorna kan arbeta mer intensivt och planerat för

fred och försoning i landet. Kyrkorna når människor där myndigheterna inte når ut och kan vara med och skapa förtroendefulla samtal och jobba för konstruktiv samhälls-

förändring, säger Ove Gustafsson, programchef på PMU.

Tack vare medlen kommer ECFE nu att ta fram en manual för konflikt-hantering och anordna regionala konferenser. De fortsätter också att samverka med andra religiösa aktörer, bland annat med muslimska och ortodoxa ledare, där det finns ett stort förtroende för organisationen.

”Målet med medlen är att möjliggöra så att kyrkorna kan arbeta mer intensivt och planerat för fred och försoning i landet.”

Ove Gustafsson, programchef på PMU

Pingströrelsens roll i utvecklingsarbetet lyftes i seminarium

I januari anordnade PMU, *ALT och SMR ett seminarium på temat ”Religion och utveckling, och den pentekostala rörelsen som förändringskraft”. Seminariet ville bidra till ökad förståelse för hur religion och utveckling samverkar, med fokus på pingströrelsen.

I arbetet med Agenda 2030 och de 17 globala utvecklingsmålen behövs många typer av insatser och olika inflöden av resurser vid sidan av biståndet. Den världsvida pingströrelsen har idag 683 miljoner medlemmar. 2025 beräknas

antalet stiga till 796 miljoner. Pingströrelsen har stor potential att vara med och föra utvecklingen i världen framåt.

– Religiösa ledare är moraliska skyldighetsbärare. De har stort inflytande över människors liv och beteende. Det är därför viktigt att inkludera dem i arbetet för utveckling och förändring”, säger Josephine Sundkvist, från Sida som var en av gästföreläsarna vid seminariet.

*ALT, Akademi för ledarskap och teologi. SMR, Svenska Missionsrådet.

FOTO: MIKAEL JÄGERSKOG

Den världsvida pentekostala rörelsen växer och har en unik möjlighet att påverka även utvecklingen i världen. Detta lyftes i ett seminarium som PMU anordnade.

Följ oss på Instagram

Du vet väl om att du kan följa PMU på Instagram? Där kan du hänga med på olika event vi anordnar i Sverige, följa med oss ut på resor i världen eller läsa en berättelse från någon som blivit berörd av vårt arbete.

Vad mer vill du se på Instagram? Tipsa oss om vad som intresserar just dig!
info@pmu.se

FOTO: BENGT KLINGBERG

Antalet våldtäkter i Sydsudan har ökat.

Våldtäkt som vapen ökar i Sydsudan

125 kvinnor våldtogs nyligen när de var på väg till en matutdelning i Bentiu i Sydsudan. Förövarna var armésoldater och rebeller. Enligt FN ökade antalet våldtäkter i landet förra året. Då fick man in sammanlagt 1100 anmälningar. Det är den högsta siffran på tre år, men mörkertalet är stort. En FN-rapport visar att våldtäkterna används som ett vapen i den pågående konflikten i landet, för att splittra familjer och samhällen.

ACROSS som är en av PMU:s partners i Sydsudan, har hjälpt flera av de drabbade.

– I november behandlade vi tre våldtagna kvinnor på en av våra kliniker. Nyligen hade vi ytterligare ett fall där en ung flicka våldtogs under pistolhot i närheten av vår klinik i Rumbek center. Även ett fall av gruppvåldtäkt har rapporterats, berättar Enoch Ongwara, programchef för ACROSS. Organisationen erbjuder utsatta människor medicinsk vård och terapi och hjälper dem att anmäla brotten.

Sydsudan blev självständigt 2011, men strider har pågått sedan 2013. Mer än fyra miljoner människor har tvingats fly sina hem.

Kampen mot hiv i Tanzania gav resultat

År 2030 ska inga fler infekteras med hiv. Detta om FN:s medlemsländer uppnår de Globala målen som planerat. År 2000 levde närmare nio procent av Tanzanias befolkning med hiv, idag är siffran nere på 4,7 procent.

PMU är en del i kampen mot spridandet av hiv i Tanzania genom samarbetskyrkan FPCT:s arbete. Mbeyadi-striktet, där FPCT är en bland få aktörer som arbetar med hiv-frågan, är ett av landets mest utsatta områden. FPCT erbjuder hiv-test, informerar och driver kampanjer. De har genom åren nått 20 000 ungdomar, många har fångats upp från gatan och i kyrkan. De utbildas och erbjuds att gå med i olika ungdomsklubbar.

När Kwini Mnaynya fick möta andra unga och prata om hiv, valde hon att förändra sin livssituation.

– Jag sålde sex för att få in pengar. Men jag insåg snart att det inte var ett bra jobb för mig så jag gick med i projektet. Jag hiv-testade mig och slutade sälja sex. Nu är jag med i en grupp som utbildar andra.

FOTO: ANDREAS ALEXANDERSSON

FÖRETAG MED SOCIALT ANSVAR

Tillsammans skapar vi en bättre värld!

Familjen Bohlin flydde Rwanda

Expressen
8 april 1994.

– Bomber exploderade nere i dalen. Man sköt och folk skrek. Vi låg på nätterna och våndades och visste inte vad som skulle hända, berättar Dag Bohlin.

Det är 25 år sedan han och familjen evakuerades från Rwanda mitt under pågående massaker. Idag är Dag Bohlin säkerhetsansvarig för PMU:s personal när de reser på utlandsuppdrag, och har nytta av sin erfarenhet från flykten från Rwanda.

– JAG RYSER ÄN IDAG när jag ska berätta om det, säger Dag där han sitter i ett av mötesrummen på PMU:s huvudkontor i Alvik där han jobbar. Minnena från tiden då han som pappa med ansvar för tre små barn flydde undan de brutala folkmorden i Rwanda har satt sina spår, på flera sätt.

1992 hade Dag och hans fru Heléne, på förfrågan av PMU och Rwandas pingstsamfund ADEPR, rest ut till Rwanda tillsammans med sina barn. Dag skulle bygga ett kurscenter utanför Kigali och Heléne jobba som ekonom och administratör. Svenskarna som befann sig i landet var få, de kände varandra väl och höll tät kontakt. Det var ett spänt politiskt läge i landet när de flyttade ut och Dag började följa utvecklingen på nära håll där bomber och skottlossningar snart blev en del av deras vardag.

PÅ KVÄLLEN DEN 6 APRIL 1994 sköts planet med Rwandas president Juvénal Habyarimana ned. Han hade då sagt ja till en samlingsregering med gerillan RPF, Rwandiska patriotiska fronten, vilket lojala presidentanhängare vägrade acceptera. Samma natt klockan ett ringde telefonen hemma hos Dag och Heléne i Kigali.

– Det var ledaren för ADEPR, pingströrelsen i landet och det samfund som hade startats av svensk pingstmission. Han sa att vi måste hålla oss inomhus, läget var allvarligt,

berättar Dag och tillägger att han då inte förstod vilka proportioner det handlade om.

SÅ SNART DET LJUSNADE morgonen efter, intensifierades skottlossningarna och människor avrättades på öppen gata. Militär, gerillagrupper, ungdomsmiliser, poliser men även civila deltog. Grannar dödade grannar och släkt ställdes mot släkt.

– Vi förstod inte då att det handlade om slakt av människor, förklarar Dag.

I sex dygn satt familjen i sitt hem på missionens område. Men snart började folk komma dit för att söka skydd.

– Vi var handlingsförlamade kring vad vi kunde göra, men det fanns en pastor som inte hade hunnit hem på kvällen när presidentplanet hade blivit nerskjutet. Han tog hand om dem som sökte skydd och hänvisade dem till några rum som låg i skymundan. En av killarna blödde, han hade blivit skadad av en machete, berättar Dag.

Samfundsledaren som hade ringt Dag natten till den 7

Familjen Bohlin möttes av ett pressuppbåd på Arlanda.

FOTO: ANNE LIE EDSMYR

Kort om Dag Bohlin

Bor: I Tullinge.
Familj: Fru och tre vuxna barn.
Jobb: Arbetsledare för PMU:s programverksamhet och säkerhetsansvarig.
Största lärdom från tiden i fält: Att vara medveten om att det oplanerade kan inträffa och därför vara förberedd. Att förstå att säkerhetsinformation är en färskvara som regelbundet måste stämmas av mot flera håll.

FOTO: PRIVAT

Intervju med SVT i Nairobi efter flykten från Kigali.

FOTO: PRIVAT

På Franska skolan, Dag, Hanna och Ida försöker värma lite vatten.

FOTO: PRIVAT

På väg i Herkulesplan mot Nairobi, Johan Bohlin i knät på Rachel Sidestam.

april och varnat dem för situationen, dök också upp, med sin fru och en bil full med barn.
– Han hade kört zick-zack mellan liken på väg till oss och var otroligt skärrad när han kom. Han hade tidigare under dagen tagit sig in hos sin granne och hittat hela familjen död.

DAG INSÅG ALLVARET i situationen. En dag kom ett påbud från gerillagruppen RPF om att de utlänningar som inte stod på deras sida måste lämna landet. Elva belgiska FN soldater och några katolska nunnor hade redan blivit massakrerade. Man gjorde inte längre någon skillnad på om man var inhemsk eller utlänning.

– De ringde från schweiziska ambassaden och sa att de förberedde en evakuering.

Familjen var lättad. Nu skulle de köras i en bilkonvoj från Kigali till Bujumbura i Burundi. De var beredda att åka direkt. Men efter några timmars väntan fick de beskedet att resan inte blev av. Vägen var för osäker.

– Vi var så otroligt besvikna och nedstämda den kvällen, minns Dag.

Följande dag fick de ett nytt besked. De skulle flygas ut ur landet istället.

– Vid lunchtid kom det en bepansrad bil med soldater till missionen. De bar tunga k-pistar när de gick runt på gården. Det var skarpt läge. De sa: Nu åker vi och blir vi attackerade så bromsa inte utan bara gasa, berättar Dag, som omskakad satte sig vid ratten. Det var första gången

han och familjen begav sig ut på gatorna sedan oroligheterna hade börjat.

– Gatorna var tomma. Det låg döda kroppar lite här och var, beskriver Dag.

FAMILJEN LYCKADES TA SIG FRAM till franska skolan, som var uppsamlingsplats för alla som skulle evakueras. När de stod där på skolgården såg Dag för första gången hur folk dödades.

– Vi såg det på avstånd. I ett kvarter en bit bort stod de och högg ihjäl människor, berättar Dag och tar sig för pannan. Det märks att det är svårt för honom att prata om händelsen.

Allt gick fort. Familjen registrerades och eftersom de hade små barn dröjde det inte länge förrän de fick åka iväg.

– Vi satte oss på ett täckt lastbilsflak tillsammans med soldater med gevär. De skulle köra en sidoväg genom skogarna. Efter en timme kom vi fram till flygplatsen. Där stod Herkulesplan som vi lastades in i.

Det hade mörknat när familjen väl kom ombord på planet. Sätena bestod av enkla britsar.

”Vi såg det på avstånd. I ett kvarter en bit bort stod de och högg ihjäl människor.”

Dag Bohlin

– När vi lämnade startbanan undrade min fru Heléne om det fanns en risk att planet kunde bli nedskjutet. Trots att jag visste att det hade hänt förr, försökte jag lugna henne, berättar Dag.

EFTER EN FYRA TIMMAR lång skakig flygresa landade de på ett mottagningscenter i Nairobi i Kenya, och ett dygn senare fördes de vidare till Sverige.

– När vi landade på Arlanda möttes vi av ett stort pressuppbåd och jag blev intervjuad av flera medier. Svensk pingstmission sattes på kartan och vårt långa engagemang i Rwanda lyftes, berättar Dag och visar en bild på hur det såg ut när media intervjuade honom. Sittandes med två barn i famnen och med journalister runt sig.

Hundra dagar efter att folkmordet hade börjat, hade 800 000 människor, främst tutsier, mördats. När Dag och Heléne åkte tillbaka till Rwanda i november samma år för att packa ihop sitt hem, möttes de av ett söndertrasat land. De fick också veta att mobben hade varit på missionen där de bodde och letat efter folk.

– Det var många känslor som kom över en när man fick höra om vad som hade hänt med dem man kände, säger Dag.

IDAG JOBBAR DAG som säkerhetsansvarig för PMU. Han har sedan evakueringen i Rwanda också bott i DR Kongo där han var handläggare för PMU:s arbete i landet under brinnande krig 1996-2004.

– Jag tänker ofta på situationen i Rwanda och i DR Kongo när jag resonerar kring PMU:s säkerhet. Det hjälper mig. Men man kan aldrig vara nog så förberedd på vad som kan hända. Det räcker med att man kör över en get i Tanzania så är man i riskzonen. Det kan vara triviala saker som i den kontexten kan handla om liv och död, menar Dag.

Hur jobbar PMU med säkerheten av sina anställda när de är ute på resor?

– Vi jobbar med att skapa en riskmedvetenhet hos våra anställda och de får inte själva fatta beslut om de ska resa eller inte. Vi hanterar säkerhetssituationer i de länder vi reser till på olika sätt utifrån om de är högriskområden eller inte, berättar Dag.

Inför varje resa skrivs en uppdragsbeskrivning och resplan som ska godkännas. Dag har stenkoll på vart de anställda åker, hur de åker, var de bor, vilka de möter och hur de kommunicerar under resan. Han följer dem också via en säkerhetsapp där han ser var i landet de befinner sig.

HADE KRISEN I RWANDA inträffat idag hade Dag sett till så att han hade en evakueringsplan och att man inte hade skickat ut en familj med barn till ett land i konflikt.

– En av de jobbigaste sakerna är att vi utsatte våra barn. Vi visste ju inte om vi fick komma hem levande, säger Dag och blir märkbart berörd.

TEXT: MATILDA HECTOR

När IS kom till byn

Imad och hans familj har återvänt till sitt sönderslagna hus i Hawija väster om Kirkuk. Området befriades från IS först i oktober 2017 och lämnade efter sig fält fyllda av minor och vägar kantade av hemmagjorda bomber. Här ska återvändande familjer nu starta igång sina nya liv – efter IS.

”Jag kallar det för den mörka natten när de kom körande med polisbilar och flyttade in i husen.”

Imad

FOTO: ANNELIE EDSMYR

VÄGEN MELLAN HAWIJA och Kirkuk är fylld av vägspärrar där irakisk federal polis sköter bevakningen. De har posteringar varannan kilometer och du får bara passera om du har rätt papper och kan identifiera dig. Längs vägen finns sönderbombade hus och terrorgruppen IS är fortfarande aktiva om nätterna då de placerar ut bomber, som varje morgon rensas bort av de irakiska säkerhetsstyrkorna.

Imad berättar om dagen då IS kom till deras by.

– Jag kallar det för den mörka natten när de kom körande med polisbilar och flyttade in i husen. Deras högkvarter låg precis här, bredvid vårt hus, säger han och pekar.

De använde även Imads hus, det tydligaste tecknet på det är märket på väggen som visar att IS har bott där. I byn hade man fram tills dess ägnat sig åt jordbruk, men nu blev invånarna instängda i sina hem med tydliga regler att leva efter. Håret skulle växa, liksom skägget. Barnen fick nya ämnen i skolan där kemi och engelska byttes ut mot IS religiösa böcker och kvinnorna skulle vara heltäckta och bära mörka färger.

– De kunde dyka upp när som helst och kalla till förhör. Ibland försvann personer och kom aldrig tillbaka, säger Imad och berättar att människorna i byn började fly och att han och frun bestämde att familjen skulle lämna.

– Vi hade inte överlevt annars.

Familjen hade kontakt med en lokal smugglare och för en stor summa pengar fick de hjälp att vandra över fälten och bergen till närmaste stad.

I HAWIJA HAR PMU:S partner Tearfund arbetat sedan april förra året med humanitära insatser. Vattentankar har placerats ut och system för att rena vattnet installerats. Det har delats ut pengar efter ett tydligt behovssystem och just nu undersöker man vilken hjälp som behövs för att jordbruket ska komma igång igen.

– IS tog eller förstörde många av jordbruksredskapen och åkrarna i området har behövts rensas på minor, berättar Anna Chilvers, Tearfund, som koordinerar en del av insatserna i området.

I Hawija finns cirka 200 byar, så gott som alla var ockuperade av IS. Sedan oktober 2017 har omkring 40 procent av befolkningen återvänt, där en del hamnar i byråkratiska papperskvarnar. Många är extremt fattiga efter att ha fått betala höga böter till IS under belägringen, där botten för till exempel rökning kunde vara 200 dollar första gången, döderna andra.

– Jag träffade en man som berättade att han enbart levte på kött under två år, inget annat, eftersom de hade få de kunde slakta, berättar Ali Fakhrulddin som jobbar med uppföljning och utvärdering av projekten för Tearfund.

Behoven är extremt stora, familjerna kommer tillbaka till hus som är skal där det mesta är stulet.

Hemma hos Imad håller de som bäst på att renovera och rensa efter belägringen. Familjen lever i ett av rummen där de äter och sover.

– Vi tar en dag i taget, säger han och klappar sin son på huvudet.

TEXT: JOHANNA LITSGÅRD LEBOURNE

PMU stöder humanitära insatser

- PMU har samarbetat med Tearfund i Irak sedan 2014
- Vår humanitära insats innebär att människor får basala förnödenheter, utdelning av pengar, vattenförsörjning, traumabehandling och sjukvård.
- IS har fördrivits från sina högkvarter på de flesta platser i landet, men rör sig fortfarande i vissa områden, men i förklädd skepnad som civila.

EFTER IS

VILL DU STÖTTA MÄNNISKORNA I IRAK?

Swish: 9000506

PG: 900050-6

Märk gåvan "Efter IS".

Fredsprisutdelningen i Oslo i december 2018 med mottagarna Denis Mukwege och Nadia Murad. PMU jobbar med Denis Mukwege i DR Kongo sedan många år tillbaka, men stöder också humanitära insatser i området i Irak där Nadia Murad kommer från.

FOTO: MIKAEL JÄGERSKOG

Denis Mukwege intervjuas av Lydia Capolicchio under en hyllningskväll på Waterfront i Stockholm anordnat av PMU och Läkarmissionen.

FOTO: STINA HJELM/VÄRLDENS BARN

Vid ett riksdagsseminarium i Stockholm, där Denis Mukwege var huvudtalare, kom alltifrån olika länders diplomater till representanter för regeringen och olika organisationer.

FOTO: MIKAEL JÄGERSKOG

En hyllad pristagare

I DECEMBER FICK STOCKHOLM besök av Denis Mukwege, PMU:s samarbetspartner och mottagare av Nobels fredspris 2018. Han deltog i ett riksdagsseminarium, intervjuades av Sveriges radio, talade vid en mingelkväll för företagare anordnat av Panzis vänner och medverkade vid en slutsåld

hyllningskväll på Waterfront i Stockholm med 2800 i publiken. Artister som Samuel Ljungblad och Timbuktu underhöll under kvällen som började med ett mingel med 200 före detta missionärer och sjukvårdspersonal med koppling till Panzisjukhuset.

TEXT: MATILDA HECTOR

FOTO: SIMEON HAGSTRÖM

Synts och hörts om fredspriset

Sedan det blev klart att Nobels fredspris 2018 gick till Denis Mukwege, så har PMU synts och hörts i media vid ett 50-tal tillfällen.

PMU:s sakkunnige i Kongo-frågan, Maria Bard, har varit gäst i TV4 Nyhetsmorgon vid flera tillfällen, suttit med och kommenterat vid SVT:s Nobelbankett och intervjuats av SR Studio Ett och P4 Stockholm. Therese Svensson som är regionledare för Centralafrika och ansvarig för PMU:s stöd till Panzisjukhuset intervjuades av P4 Blekinge.

PMU har också publicerat flera

PMU:s sakkunnige i Kongo-frågan, Maria Bard, intervjuas av SVT.

FOTO: MIKAEL JÄGERSKOG

debattartiklar om DR Kongo tillsammans med pingstförsamlingar runtom i landet.

”Jag hoppas att vi en dag kan fira segern för Kongos kvinnor.”

En intervju med 2018 års mottagare av Nobels fredspris Denis Mukwege.

Vad betyder priset för dig?

– Det är en bekräftelse på kvinnorna i DR Kongos lidande, och för kvinnor som fallit offer för sexuellt våld världen över. Min förhoppning med detta pris är att världen nu ska ta hand om dessa medmänniskor och lyfta frågan om sexuellt våld.

Vilken skillnad kan priset göra för kvinnorna i Kongo?

– Om du frågar kvinnorna själva vad de behöver, så är det stora svaret; fred. Efter att vi tagit hand om dem frågar de ofta; när kan jag återvända hem, min by har intagits av milisen.

Vad drömmer du om för Kongo?

– Jag drömmer om ett land i fred. Jag har sett hur kvinnorna kommit till sjukhuset helt förstörda, men efter att ha genomgått vårt holistiska vårdprogram, har de kommit ut förvandlade. Många av dem är idag förändringsaktörer i sina byar. Det är kvinnorna som kan bygga upp Kongo, de kan förändra vårt land.

Vad kan vi i Sverige göra för att skapa förändring?

– Vi är så tacksamma till er på PMU som stöttar oss på så många sätt. Mitt budskap är att fortsätta ert goda arbete. Jag hoppas att vi en dag tillsammans kan fira segern för Kongos kvinnor.

TEXT: MARIA BARD

HALLÅ DÄR!

Laila Mikaelsson från Borås som valde att samla in pengar till Panzsjukhuset via PMU i samband med sitt 50-årsfirande.

Hur mycket drog du in?

– Totalt 36 000 kronor samlades in, varav nästan 10 000 kronor gick till arbetet bland DR Kongos utsatta kvinnor. Ett fantastiskt resultat som jag inte i min vildaste fantasi hade kunnat drömma om.

Hur bar du dig åt för att få in så mycket pengar?

– Egentligen var det bara en önskan om att få fira en fantastisk födelsedag tillsammans med mina härliga vänner och få njuta av lite bra musik. Samtidigt ville jag göra något gott och då fick jag idén till en välgörenhetskonsert. Tack vare musikaliska vänner som ställde upp blev det verklighet.

Varför valde du att ge pengarna till PMU?

– Jag valde några organisationer som jag har förtroende för. Organisationer som gör ett bra och viktigt arbete och där jag vet att pengarna hamnar där de ska.

Vilket tips vill du ge till andra som vill göra en "Egen insamling"?

– Välj något du brinner för, något som kan förknippas med dig. Gör något som du tycker är kul och som dina vänner enkelt kan delta i. Använd så enkla insamlingsmetoder som möjligt där du slipper vara mellanhand, till exempel den "Egna insamlingen" på PMU:s hemsida eller Swish.

TEXT: MATILDA HECTOR

PMU vill närma sig församlingarna och lyssna in hur de tror att relationen oss emellan kan bli starkare.

PMU vill komma närmare församlingarna

I början av 1980-talet var omkring 900 personer inom pingst utsända som missionärer. Engagemanget för utveckling och mission var stort. Idag har intresset svalnat av på sina håll.

Under hösten mötte Per Lilja, senior rådgivare på PMU, ett tjugotal församlingar och samtalade med pastorer och missionsansvariga om samarbetet med PMU och hur arbetet med mission och bistånd kan stärkas i församlingarna.

– Vi är ju pingstförsamlingarnas biståndsorganisation, skapad av dem och ägda av dem. Men vi känner att relationen kan bli djupare och starkare. Vi vill närma oss församlingarna ännu mer. De ska känna att man har nytta av PMU och att vi värdesätter dem, säger Per Lilja.

Han ställde öppna frågor och

förväntade sig ärliga svar.

– Jag ställde frågor om vad som var bra och mindre bra med PMU. Vad vi borde satsa mer på.

Genom samtalen fick Per Lilja in 2061 synpunkter och utifrån dem jobbar man nu fram några områden som ska prioriteras.

TEXT: MATILDA HECTOR

40,6
miljoner samlade
PMU in 2018

Tack alla som bidragit.
Ni är med och
förändrar världen!

Kyrkan är en central förändringsaktör i världen

För några år sedan satt jag i ett samtal med Denis Mukwege, som just blivit intervjuad av en fransk journalist. I intervjun hade han fått frågan hur han som kristen kunde jobba med kvinnors rättigheter på det sätt som han gör. Mukwege var märkbart störd när han och jag satt och pratade. Han hade mycket svårt att förstå den sekulariserade världsbild som journalisten kommunicerade. "Det är ju precis tvärtom, det är ju på grund av min tro som jag gör det jag gör", sa Mukwege.

VI SOM I VÅRT ARBETE rör oss i skärningspunkten mellan tro, religion och utveckling lever i en fascinerad tid, då Gud på många sätt är tillbaka i biståndsdebatten. I ett seminarium PMU nyligen anordnade på temat var bland annat professor Allan Anderson från University of Birmingham med. Han sa i ett samtal vi hade att det 1970 fanns 63 miljoner pingstvännar i världen. Idag är antalet pingstkarismatiskt troende människor 683 miljoner, en skara som beräknas växa till 796 miljoner 2025. Jag brukar ofta tänka på de möjligheter och det ansvar som följer av denna enorma tillväxt.

"Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling."

I PMU:S GLOBALA NÄTVERK ser vi många exempel på fantastiska insatser, till exempel för ökad jämställdhet, men vi ser också partner och ledare som fortfarande kämpar med sin teologi och sin ideologi. Vi arbetar därför intensivt med både teologisk reflektion och konkreta verktyg för ett förbättrat och fördjupat arbete, inom jämställdhet bland annat genom framtagandet av boken "Kyrkan och jämställdhet". Vi tror att

kyrkan är en helt central förändringsaktör i världen. När Paulus i Galaterbrevet 3:28 skriver att "Här är inte jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus", har jag läst att det är första gången i världslitteraturens historia som någon skriver om alla människors jämlikhet, jämställdhet och lika värde. Detta finns djupt rotat i kyrkans DNA. Och om vi parar denna övertygelse med kyrkans enorma globala nätverk, så tror jag att vi har både möjligheter och ansvar. Ett ansvar att samspela med alla andra samhällsaktörer som vill uppnå det femte målet i Agenda 2030, om jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt: "Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som hela samhället. Det har bevisats om och om igen att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling."

Niclas Lindgren
Direktor, PMU

Stöd oss regelbundet – bli månadsgivare!

Som månadsgivare skapar du förutsättningar för att människor i fattigdom ska få chans till ett värdigt liv och redskap att själva förändra sin situation.

Din månatliga gåva dras via autogiro. Enkelt och bekvämt för dig och ovärderligt för oss. För att bli månadsgivare, gå in på www.pmu.se/manadsgivare. Eller beställ och fyll i

anmälningstalongen med dina person- och bankuppgifter och skicka den till oss. Resten ordnar vi!
Telefon: 08-608 96 00
Mejl: info@pmu.se

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL
Pg 90 00 50-6

EFTER IS

ÖVERLEVDE.
MEN SAKNAR ALLT.

SWISHA 90 00 506

för att ge basala förnödenheter, rent vatten
och traumabearbetning till barn och vuxna i Irak.

Märk din gåva "Efter IS".

